

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Психологія»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Психології
Семестр	6
Кількість кредитів	5,6
Мова викладання	українська

Викладач	к.психол.н., доц. Михальчук Юлія Олександрівна
Контактна інформація	yulimik@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Психологічні основи професійної орієнтації та професійного самовизначення» буде корисна майбутнім психологам, які прагнуть оволодіти знаннями із психології кар'єрного зростання, професійного самовизначення в організації. Дисципліна включена у варіативний блок дисциплін. При викладанні активно застосовуються ситуаційні завдання, кейси, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, методики психодіагностики, робота в командах тощо.
Мета та цілі	Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту розвивати професійне мислення, надавати допомогу в осмисленні ключових явищ професійного самовизначення та кар'єрного зростання, що сформує «Я-концепцію» особистості фахівця-психолога. Знання, здобуті при вивченні курсу є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.
Результати навчання	Досконало володіти теоретичними основами та найважливішими концептуальними положеннями побудови власної професійної кар'єри. Засвоїти основні аспекти формування професійної кар'єри особистості в організації, вивчити мотиви трудової діяльності, сутність та особливості професійного стресу та професійного вигорання.
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння злагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Загальна психологія», «Практикум з психології», «Профорієнтація та профвідбір».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Професійне самовизначення психолога в організації	Професійне самовизначення та формування «Я-концепції» особистості в організації	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Опрацювання психодіагностичних методик
2. Професійна кар'єра особистості в організації	Психологічний аналіз професійної кар'єри в організації. Етапи здійснення професійної кар'єри в організації. Планування кар'єри	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Проведення «Методики визначення психологічних портретів ТАРТ»
3. Планування професійної кар'єри	Технології ефективної самопрезентації (портфоліо кар'єрного просування). Технології визначення оптимального кар'єрного шляху (кар'єрограма, карта кар'єри). Технології оптимізації постановки кар'єрних цілей і процесу розробки планів кар'єри	«Сценарій аналізу кар'єри і розробки особистого плану розвитку», технології розробки плану кар'єри А.Я. Кібанова, В. Сандерса, С.Д. Резніка, Г.Г. Зайцева, Н. Карр-Руфіно та ін.
4. Розвиток кар'єри	Розвиток кар'єри персоналу в організації. Розвиток кар'єри як особистісний ріст. Розвиток кар'єри на організаційному рівні. Розвиток кар'єрних середовища і кар'єрного простору організації. Прийняття рішень про просування по службі. Системи реєстрації вакансій / оголошення вакантних посад. Системи службово-професійного просування. Job-дизайн. Система безперервної випереджаючої освіти. Системи роботи з кадровим резервом. Формування та підготовка молодіжного резерву на керівні посади. Ротація кадрів. Підвищення сумісності роботи і сім'ї. Гнучкі умови праці та гнучкі робочі місця. Аутплейсмент. Роль ділової оцінки в розвитку кар'єри. Розвиток і підтримка кар'єри на різних її етапах. Розвиток кар'єри на індивідуальному рівні.	Експрес опитування, практичні завдання, тести. Опрацювання психодіагностичних методик
5. Мотивація професійної діяльності.	Вивчення мотивів праці в рамках класичної теорії організації та управління. Ф. Тейлор, А.Файоль. Мотивація у неокласичній теорії управління. Е. Мейо, Г. Зіммель, Ч. Кулі. Використання підходу А.Маслоу в управлінській діяльності. Двофакторна теорія мотивації Ф.Герцберга. Теорія мотивації К.Альдерфера (ERG). Теорія «Х» і теорія «У» Д.Мак-Грегора. Мотивація керівника. Типи мотивації працівника та особливості їх мотивування.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, Реферат / презентація «Мотивація у неокласичній теорії управління».
6. Особистісна зрілість та життя	Теорія особистісної зрілості (за О. С. Штепою) Види зрілості та їх співвідношення з	Експрес опитування, складання термінологічного

компетентність як основа формування орієнтації на досягнення життєвого успіху особистістю.	особистісною зрілістю. Методи діагностики особистісної зрілості. Життєва компетентність та життєвий шлях особистості. Бар'єри на шляху досягнення життєвого успіху особистості та методи їх подолання.	словника, підготовка тестів, опрацювання методики «Тест-опитувальник мотивації досягнення А. Меграбяна»
7. Управління професійним стресом та профілактика дистресу і вигорання.	Професійний стрес. Основи професійного вигорання. Профілактика професійного стресу та вигорання	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, опрацювання методики «Оцінка соціально-психологічного клімату (А Михайлюк, Л. Шалило)

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Варбан Є. Психологічна компетентність як запорука життєвого успіху // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: науково-методичний збірник / Ред. кол. Н Софій (голова) та ін. – Київ: Контекст, 2000. – с.114 – 121
2. Виндекер О. С. Психология мотивационных различий / О. С. Виндекер. – Екатеринбург : Изд-во Уральского ун-та, 2013. – 63 с.
3. Вітківська О.І. Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації / О.І. Вітківська. – К. : Наук. світ, 2001. – С. 64–74.
4. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації / За ред. В.Ф. Моргуна. Навчальний посібник. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 168 с.
5. Гордєєва Т.О. Психология мотивації досягнення. – М.: Смысл; 2006. – 336
6. Довідник професій / [Упорядник Д.О. Закатнов, Н.В. Жемера, М.П. Тименко]. – К. : Видавництво “Українська книга”, 2008.
7. Закон України «Про зайнятість населення» від 01.03.1991.
8. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 № 21.
9. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 № 2998.
10. Занюк С. С. Психология мотивации: Теория и практика мотивирования. Мотивационный тренинг / С. С. Занюк. – Киев : Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 351 с.
11. Заходи, щодо забезпечення працевлаштування молоді. Указ Президента України від 6 жовтня 1999 року № 1285/99. 41
12. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – Санкт-Петербург : Питер, 2011. – 512 с. 292–307 Psychological Prospects Journal, Вип. 31, 2018, 10–21 306
13. Карамушка Л. М. Формування конкурентоздатної управлінської команди / Л. М. Карамушка, О. А. Філь. – Київ : Фірма «ІНКОС», 2007. – 268 с.
14. Кирхлер Э. Мотивация в организациях. Психология труда и организационная психология / Э. Кирхлер. – Харьков : Изд-во «Гуманитарный центр», 2008. – 168 с.
15. Климов Е.А. Как выбирать профессию / Е.А. Климов. – М., 1991. – 159 с.
16. Концепція державної системи професійної орієнтації населення.
17. Концепція про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів. Конвенція 142 від 04.06.75. Ратифіковано Україною 07.03.1979.
18. Макаренко С. С. Формування мотивації досягнень в структурі мотиваційної сфери особистості вчителя / С. С. Макаренко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ, 2013. – Вип. 1. – С. 314–323.
19. Пасечнікова Л.П. Місія – життєвий успіх / Л.П. Пасечнікова // Рідна школа. – 2005. –

№6. – С. 3, 9.

20. Пінчук Н. І. Професійно-організаційні чинники мотивації керівників освітніх організацій до вдосконалення психологічної компетентності / Н. І. Пінчук // Актуальні проблеми психології. – 2011. – Вип. 32. – С. 314– 319.
21. Положення про державну службу зайнятості. Затверджено постановою Кабінету Міністрів УРСР від 24 червня 1991р. № 47.
22. Положення про методичну раду територіального центру профорієнтації населення (відділу територіального центру зайнятості) державної служби зайнятості.
23. Положення про організацію професійної орієнтації населення (наказ Мінпраці України, Міносвіти України та Міністерства соціального захисту України від 31.05. 1995 р. за № 27/169/79).
24. Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається. Затверджено Мінюстом України 03.07.95 № 198/734.
25. Положення про територіальний центр професійної орієнтації населення (відділ територіального центру зайнятості) державної служби зайнятості.
26. Про порядок видачі суб'єктом підприємницької діяльності спеціальних дозволів (ліцензій) на надання послуг, пов'язаних із профорієнтацією населення. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03.09.1996 р. за № 499/1524.
27. Хекхаузен Х. Психология мотивации достижения / Х. Хекхаузен. – СанктПетербург : Речь, 2001. – 238 с.
28. Шемелюк І. Я. Короткий індекс самоактуалізації та шкала ясності Яконцепції як показники особистісної зрілості // Практична психологія та соціальна робота. – № 6. – 2000. – с.26 – 27.
29. Mc Clelland D. C. (1971) Assessing Human Motivation / D. C. Mc Clelland. – New York., 1971.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Теми 1-7	20
Самостійна робота над курсом	20
Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-7)– іспит	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни